

Muziek is van én voor iedereen. Muziek kun je verstaan zonder een woord te zeggen. Het raakt, schuurt, inspireert of irriteert, maar het laat je nooit onberoerd. Muziek schept ruimte voor verbeelding en verwondering. En als muziek gezamenlijk in een live uitvoering wordt ervaren, verbindt muziek.

Beste leerkracht/ begeleider,

Wat leuk dat je binnenkort met je klas naar het theatrale concert [Zoemmm](#) van Oorkaan met het Aires Tropicales Quintet komt luisteren!

Om de leerlingen goed voor te bereiden op deze ervaring hebben we een educatiekit ontwikkeld. Deze kit maakt het mogelijk om zonder muzikale achtergrond de les te geven en biedt een speelse, laagdrempelige introductie tot de wereld van het theatrale concert. Zo kunnen de leerlingen optimaal genieten van de voorstelling!

Over Oorkaan

Muziekgezelschap [Oorkaan](#) (sinds 2001) is een toonaangevende, internationaal opererende landelijke instelling met sinds 2021 een eigen ensemble. Wij maken en spelen theatrale concerten die aansluiten bij de belevingswereld van jong en oud. Dit doen we met de topmusici van ons eigen Oorkaan Ensemble én met gastensembles en orkesten.

Muziekgezelschap Oorkaan verrijkt kleine en grote oren met de oneindige wereld van muziek van vroeger en nu. Hierbij richt Oorkaan zich op zoveel mogelijk kinderen van alle niveaus en sociale en culturele achtergronden.

Over het Aires Tropicales Quintet

Het [Aires Tropicales Quintet](#) belichaamt een fusie van culturen en muzikale tradities binnen het kader van een traditioneel houtblaaskwintet. Afkomstig uit Cuba, brengen ze een levendige mix van invloeden naar hun optredens. Afwijkend van het typische repertoire van West-Europese blazerskwintetten, omarmen ze werken van klassieke meesters naast Latijns-Amerikaanse componisten, waaronder flamenco muziek en Afro-Cubaanse polyfone zang.

Dit jonge kwintet, opgericht in 2021 aan de Fontys Academie in Tilburg, speelt altijd uit het hoofd en sluit perfect aan bij het artistieke profiel van Oorkaan. In 2024 namen zij deel aan de [Jeunesse-Oorkaan-Academy](#).

Lesbrief educatiekit Zoemmm

Deze kit bestaat uit drie voorbereidende lessen en een les voor na het bezoek. De lessen zijn primair gericht op het vak muziek, maar raken ook aan andere vak- en vormingsgebieden. U kunt de lessen volgen via LessonUp of PowerPoint. Een deel van de lessen is bestemd voor alle groepen, een ander deel uitsluitend voor de onderbouw, en weer een ander gedeelte voor de midden- en bovenbouw. Het is aan de groepsleerkracht om te beoordelen welke onderdelen het meest passend zijn voor de eigen klas. Onderstaand vindt u de lesbrieven van deze lessen.

LessonUp link: [Educatiekit Zoemmm](#)

Educatiekit

De les is opgebouwd volgens de fases van het creatief proces (SLO, 2019) en duurt ongeveer 30 minuten. Deze aanpak stimuleert leerlingen om niet alleen te leren over muziek, maar ook actief mee te doen en zelf te creëren, wat hun beleving van het concert versterkt.

Kerdoelen: 2, 37, 47, 53, 54, 55, 56

Klik op “Start les” en je bent klaar om de les te geven!

Tip: schakel “devices in de klas” links onderin beeld uit voor een optimale beleving.

We hopen dat deze educatiekit jullie helpt om op een ontspannen en enthousiaste manier naar het concert toe te leven. Bij vragen of extra ondersteuning kan je contact met mij opnemen. Samen zorgen we ervoor dat deze voorstelling een onvergetelijke ervaring wordt voor de kinderen!

Veel plezier met de voorbereidingen en geniet van het theatrale concert!

Met Muzikale groeten,

Maaïke-Merel van Baarzel
Manager Artistieke zaken en Educatie

Lesoverzicht

Les 1 – Een kennismaking met het ensemble

Les 2 – Het geluid van insecten

Les 3 – De insectenwereld

Les 4 – Throwbackbox

Les 1 – Een kennismaking met het ensemble, 20-30 minuten.

Benodigdheden: Digibord met geluid.

Voor leerdoelen zie bijlage 1.

Introductie 5-10 min (dia 1 t/m 5):

We bespreken klassikaal de vragen die op dia 3 op het bord staan.

Oorkaan in het kort: *Oorkaan is een jeugdmuziekgezelschap dat professionele musici combineert met theatrale elementen om kinderen op een speelse, visuele en muzikale manier kennis te laten maken met klassieke en wereldmuziek.*

Oorkaan werkt dit keer samen met het ensemble *Aires Tropicales*. Dit ensemble komt uit Cuba en speelt veel Cubaanse muziek.

Kern 10-15 min (dia 6 t/m 20):

Verwerking voor kleuters:

Na het bekijken van de video bespreken we: *Hoe bespeelde de muzikant het instrument? Hoe hield de muzikant haar handen?*

Probeer het samen na te doen!

Verwerking 5-10 min (dia 21 t/m 23) alleen voor midden- en bovenbouw:

We luisteren naar vijf verschillende instrumenten die *Ode to Joy* van Beethoven spelen.

Opdracht dia 23:

Sleep de rechthoeken naar links of rechts.

Let op: de kenmerken gelden in het algemeen.

Grote instrumenten kunnen ook andere klanken of speeltechnieken gebruiken, maar meestal gelden deze eigenschappen.

Les 2 – Het geluid van insecten 30-45 min

Benodigdheden: Digibord met geluid, knutselspullen om zelf instrumenten te maken.

Voor leerdoelen zie bijlage 1.

Introductie 5-10 min (dia 24 t/m 31):

Hier begin je met een quiz over de geluiden van insecten. Speel eerst het geluidsfragment af en kies daarna een antwoord.

Kern 15-25 min (dia 32 t/m 35):

We gaan zelf instrumenten maken waarmee we insectengeluiden kunnen nadoen. De onderbouw (kleuters) maakt een kazoo of shaker. De midden- en bovenbouw kan daarnaast ook kiezen voor een guiro of een harmonica.

Kazoo:

Benodigdheden: Lege wc rol, bakpapier, potlood, schaar, elastiek, versierspullen.

Uitleg: [Maak een kazoo binnen een minuut - Het Muziekkwartier](#)

Speeltechniek: Blaas of praat in de open kant van de wc rol. Hoe klinkt de vlieg? En de mug?

Shaker:

Benodigdheden: Lege wc rol/leeg bekertje, tape, rijst/koffie/kieselsteentjes, versierspullen.

Uitleg: [Make your own shaker! Fun music craft activity for kids!](#)

Speeltechniek: Schud, wrijf, tik of draai langzaam rond. Kun je de voetstapjes van een tor of een kever nadoen? Of de duizenden voetstapjes van een duizendpoot?

Guiro:

Benodigdheden: Lege wc rol/keukenrol, lege beker met ribbels, schaar, lijm, plakband, stokje (bijvoorbeeld ijslollystokje), versierspullen.

Uitleg: [\(1\) How to make a Guiro from a Plastic Cup? | Easy Guiro Instrument | Musical Instrument DIY | Crafts - YouTube](#)

Speeltechniek: Rasp over de ribbels of tik op de guiro. Hoor je de krekels tjirpen?

Harmonica:

Benodigdheden: Elastiek, (bak)papier, ijslollystokjes, viltstiften/kleurpotloden, lucifers.

Uitleg: [Make your own Popstick Harmonica! #shorts](#)

Speeltechniek: Blaas in de lange zijde. Je klinkt als een Afrikaanse cicade!

Verwerking kleuters 10-15 min (dia 34):

Samen maken we een klankverhaal. Zet de bijbehorende achtergrondmuziek zachtjes aan. Verdeel de klas in twee groepen:

- Kinderen met kazoos → doen de mug- en vliegengeluiden
- Kinderen met shakers → doen de kever- en duizendpootgeluiden

Lees het verhaal voor (zie bijlage 2). De leerkracht geeft aan wanneer de kinderen geluid mogen maken.

Verwerking midden/bovenbouw 5-10 min (dia 35):

Verdeel de klas in vier groepen: kazoos, shakers, harmonica's en guiro's. *Als een groep ontbreekt, is dat niet erg.*

We spelen samen op de maat van vier tellen. Gebruik de tabel op de dia als speelplan.

Luister eerst naar fragment 1. Hoe klinken de instrumenten samen?

Speel daarna mee met fragment 2, terwijl de leerkracht hardop meetelt:

"Eén, twee, drie, vier..."

Les 3 – De insectenwereld 30-45 min

Benodigdheden: Digibord met geluid, tekenspullen.

Voor leerdoelen zie bijlage 1.

Introductie 5-10 min (dia 36 en 37):

Bekijk de video van SchoolTV over insecten. Bespreek de volgende vragen. *Welke insecten hebben we voorbij zien komen? Waarom zijn insecten belangrijk?*

Kern 10-15 min (dia 38):

In dit buiten onderdeel ga je samen met de klas op zoek naar insecten.

Verwerking kleuters 10-15 min (dia 39):

Speel tijdens het tekenen eventueel de muziek op de dia zachtjes op de achtergrond.

Verwerking midden/bovenbouw 10-15 min (dia 40 t/m 49):

We doen samen een waar niet waar quiz. Denk je dat de vraag waar is, dan ga je staan. Denk je dat het niet waar is, dan ga je zitten. Groene en rode kaartjes werken natuurlijk ook.

Les 4 – Throwbackbox 15-30 min

Benodigdheden: Digibord met geluid, voor kleuters evt tekenspullen.

Voor kleurplaat zie bijlage 3.

Introductie 5 min, 5-15 min voor midden/bovenbouw (dia 51 t/m 53):

Bespreek de vragen die in de dia's staan. Voor midden/bovenbouw kunnen de leerlingen in tweetallen elkaar interviewen over de voorstelling (zie dia 53).

Kern 10 min (dia 54 t/m 57):

Bekijk de video's en bespreek de vragen op de dia's.

Evt verwerking kleuters 10-15 min (dia 39):

Kleurplaat bijlage 3.

Afsluiting 0 min (dia 58)

Bijlage 1 – leerdoelen

Alle leerdoelen zijn gekoppeld aan de competenties van de leerlijn muziek uiteengezet door het SLO.

Onderbouw (groep 1-2)

Leerdoel	SLO-competentie
De leerling luistert actief naar korte muziekfragmenten.	De leerling kan actief luisteren naar korte (live) muziek(-theater) uit een breed repertoire.
De leerling probeert speelbewegingen van musici na te doen.	De leerling kan maat en tempo van muziek in beweging weergeven.
De leerling ervaart muziek uit een andere cultuur.	De leerling kent liedjes in meerdere talen en van diverse culturen.
De leerling maakt een eenvoudig instrument en leert hiermee geluid maken.	De leerling ontdekt, door manipuleren en experimenteren, klankaspecten van diverse klankbronnen.
De leerling speelt in groepjes mee met een klankverhaal.	De leerling kan in groepsverband eenvoudige ritmische patronen uitvoeren.

Midden- en bovenbouw (groep 3-8)

Leerdoel	SLO-competentie
De leerling herkent en benoemt instrumenten van het blaaskwintet.	De leerling kent de namen en speelwijzen van het schoolinstrumentarium en van klassieke instrumenten.
De leerling luistert met aandacht naar verschillen in klankkleur.	De leerling kan verschillen in klank en vormaspecten in een breed repertoire herkennen en benoemen.
De leerling koppelt grootte van het instrument aan toonhoogte en speelwijze.	De leerling kan gericht luisteren naar muziek uit verschillende stijlen en daarin klankaspecten herkennen en benoemen.
De leerling reflecteert op muziek uit andere culturen.	De leerling kan betekenis geven aan muziek van andere culturen en dit spiegelen aan eigen ervaringen.
De leerling werkt met muzikale begrippen als 'warm', 'vol', 'krachtig', 'laag'.	De leerling kan over zijn muzikale ideeën vertellen met gebruikmaking van basale muzikale begrippen.

De leerling speelt mee in een groep op de maat van muziek.	De leerling kan zelfstandig ritmisch en in de maat eenvoudige ritmische en melodische spelstukken uitvoeren.
De leerling werkt samen met anderen aan een muzikaal groepsresultaat.	De leerling kan tijdens het musiceren luisteren naar anderen en een kwalitatieve bijdrage leveren aan het gezamenlijke muzikale resultaat.

Bijlage 2 – Verhaal

Verhaal – Het bosconcert:

Midden in het bos, op een warme zomeravond, zaten de mug en de vlieg samen op een omgevallen boomstam. De bladeren ritselden zachtjes in de wind en wiegden mee op het ritme van de zonnestralen. De mug zuchtte.

"Ik wil vandaag iets speciaals doen," zei ze. "Iets waardoor iedereen in het bos blij wordt."

De vlieg dacht na, maar kon zo snel niets verzinnen.

Toen kwam de kever aangelopen kinderen met shakers maken kevergeluiden, op de voet gevolgd door de duizendpoot kinderen met shakers maken duizendpootgeluiden.

"Wat zijn jullie aan het doen?" vroeg de kever aan de mug en de vlieg.

"We willen iets speciaals doen," zei de vlieg, "iets waardoor het hele bos blij wordt."

Even bleef het stil.

"Ik heb wel een idee!" riep de duizendpoot. "Waarom geven we geen bosconcert?"

Daar hadden de anderen wel oren naar. Ze konden immers allemaal bijzondere geluiden maken.

De mug begon met een hoog gezoem kinderen met kazoo maken muggeluid.

Daarna begon de kever langzaam te tikken kinderen met shakers maken kevergeluiden.

Vervolgens begon de vlieg te brommen kinderen met kazoo maken vliegengeluid.

En tot slot de duizendpoot kinderen met shaker maken duizendpootgeluid.

"Zo, we hebben geoefend. Laten we het nu eens samen proberen," zei de mug.

"Een en twee, en één, twee, drie, vier!" Iedereen speelt tegelijkertijd.

Maar toen iedereen tegelijk begon te spelen, klonk het eigenlijk een beetje rommelig.

"Maar wacht eens even," riep de duizendpoot. "Als we echt samen muziek willen maken, moeten we ook goed naar elkaar luisteren. Dan pas kan muziek mooi klinken."

Daar waren de andere insecten het helemaal mee eens.

Dus ze gingen nogmaals klaarzitten, maar dit keer gingen ze niet alleen spelen, maar ook vooral goed luisteren naar elkaar.

"Een en twee, en één, twee, drie, vier!" Iedereen speelt tegelijkertijd.

Nu klonk de muziek prachtig.

De mug, de vlieg, de kever en de duizendpoot bleven nog lang muziek maken, tot in de kleine uurtjes.

En daarna gingen ze allemaal tevreden naar bed.

Nu klonk de muziek prachtig. De mug, de vlieg, de kever en de duizendpoot bleven nog lang muziek maken tot in de kleine uurtjes. En daarna gingen ze allemaal tevreden naar bed.

Kleur het insectenfeestje in en omcirkel
de vijf insecten die muziek maken.
Veel kleur en zoekplezier!

